

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HVAR 8 DAG

3:dje årg.

Den 3 November 1901

N:r 5

Återgiftande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Gustaf Fredrikson* (med 2 porträtt). *Sumatra genom en svensk kamera* (med 11 illustrationer). *»Handarbetets Vänner» i Berlin* (med 2 illustrationer). *Våra statsrevisorer på resa* (med 1 illustration). *»Rhenguldet» & kongl. teatern* (med 2 illustrationer). *C. F. Tietgen* † (med 1 porträtt och 2 illustrationer). *Landshöfding Gustaf Rvding* † (med 1 porträtt). *Tycho Brahes byst* (med 1 illustration). *En ståtlig hedersgåfva* (med 1 porträtt och 1 illustration). *Två världsberömda tonkonstnärer* (med 2 porträtt). *Dr Edvard Laurent* (med 1 porträtt). *»Den svenske Marconi»* (med 1 porträtt). *Fiskar-Olle*. Originalberättelse för HVAR 8 DAG af Erland Bratt. *Veckans porträttgalleri* (med 18 porträtt).

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1901.

Foto. Jonason, Göteborg.

GUSTAF FREDRIKSON.

SEDAN SNART 40 ÅR EN AF SVENSKA SCENENS FRÄMSTE.

GUSTAF FREDRIKSON.

Gustaf Fredrikson fyller i sommar 70 år. Och lika fullt har han icke på långtid förefallit så ungdomlig och spelat med en så förvånande vigör som nu vid sitt senaste gästuppträdande — å Dramatiska teatern, den scen han i många år behärskat med sin konst och sin person.

Ty det förhåller sig nog så, att Gustaf Fredrikson genom sin person kommit att intaga en alldeles särskild ställning inom och utom teatervärlden. Han är studerad karl — aflade kamalexamen 1861 — och rörde sig tidigt i framstående kretsar. I Fredriksons ungdom stodo de sceniska stockholmsartisterna nog i lifligare beröring med den yttre världen, än nu är fallet; de betraktades utom scenen mera som goda vänner än som skådespelare. Fredrikson har haft och har alldeles särskilda betingelser för att lätt och ledigt, på ett vinnande sätt, röra sig i sällskapslivet. Detta har också alltid roat honom — och följderna af detta förhållande har blifvit, att Fredrikson genom sin person knutit en ovanligt intim förbindelse mellan en stor del af allmänheten och den teater, hvilkens ledande man han i många år varit.

Så lämnade Fredrikson Dramatiska teatern, och bandet mellan denna och publiken blef slitit eller åtminstone mycket uttänjdt, så att teatern under första tiden af sin förra chefs frånvaro otvifvelaktigt haft att kämpa mot stora svårigheter. Men det kan icke förnekas — och nu komma vi till Fredriksons konst — att om också den intelligenta och öfverallt väl mottagne mannen i somliga afseenden var synnerligen nyttig för sin teater, han i andra kanske icke fullt hade den vidsträckta blick på tingen, som kräfves för lardets främsta scen.

Gustaf Fredrikson är framför allt en utmärkt framställare af resonnörroller, roller, där det gäller att än kvickt och muntert, än öfverlägset och dräpande utsäga väl polerade repliker. Och hvar finnas dessa roller om icke i de franska komedierna? Kan man då undra på, att han helst och oftast lät å Dramatiska teatern uppföra sådana stycken, i synnerhet som de alltid drogo folk?

Men nog härom. I och för sig betraktad, är Gustaf Fredriksons konst förstklassig. Vore Fredrikson fransman och spelade han å Théâtre-Français skulle hans namn vara världsberömdt. Denna teater äger f. n. ingen artist i resonnörfacket, som på långt när når upp till Fredrikson. Le Bargy är honom betydligt underlägsen. Liksom de franska skådespelarne kan Fredrikson till fullkomlighet talets svåra konst, och liksom de har han i högsta grad utmärkt sin särskilda individualitet, i det att han i allmänhet icke söker att gå utöfver dess gränser. Men så har Fredrikson det obeskipliga, som gör den store skådespelaren — förmågan att verka med lifvets egen kraft, att liksom visa den inre mekanism, som tager sig ett slutligt uttryck i orden och hvad därmed följer.

Se honom i t. ex: greve Trasts roll i Sudermanns »Ära», hvori han börjat sitt gästspel å Dramatiska teatern, och ni skall ha gjort bekantskap med en öfverlägsen person, en man, hvilken

upplefvat mycket, tänkt mycket, hvilken i det stora hela tager världen som den är, men gärna ironiserar öfver densamma, och hvilken oakadt allt sin skepticism, sin öfverlägsenhet, sina erfarenheter, har ett varmt hjärta för dem han anser värda bistånd. Rollen är Fredriksons kanske allra förnämsta roll, och detta därför, att han här kan visa, hur mycket, som kan inrymmas inom en trång ram. Att Fredrikson är mästaren i att uttrycka öfverlägsenhet och bitande förakt, veta vi alla, men man har kanske icke, så mycket som det förtjänar, lagt märke till, hur genialt han får fram, att mycken värme ofta finnes bakom en skenbart kall yta och att ironikern äfven kan dölja ett visst vemod på djupet. Kanske är det denna Fredriksons förmåga — den speciellt nordiska sidan af hans konst, som kommit så väl till pass i några små danska proverb — som gör honom öfverlägsen de franska skådespelarne inom samma fack.

Det ljuder nu en allmän önskan: må Fredrikson bli kvar vid Dramatiska teatern, där spela en del af sina gamla roller och kreera nya! Han kan ännu ha en lång arbetsdag för sig. Delaunay spelade älskare till jag minnes icke hvilken ålder — Gustaf Fredrikson blir aldrig äldre än 40 å 50 år!

O. R.

Foto. Dahlöf, Stockholm.

GUSTAF FREDRIKSON SOM GREFVE TRAST I »ÄRA».

SUMATRA GENOM EN SVENSK KAMERA.

Efter fotografier, ställda till HVAR 8 DAGS disposition af vår å Sumatra bosatte landsman herr C. E. GADELIUS.

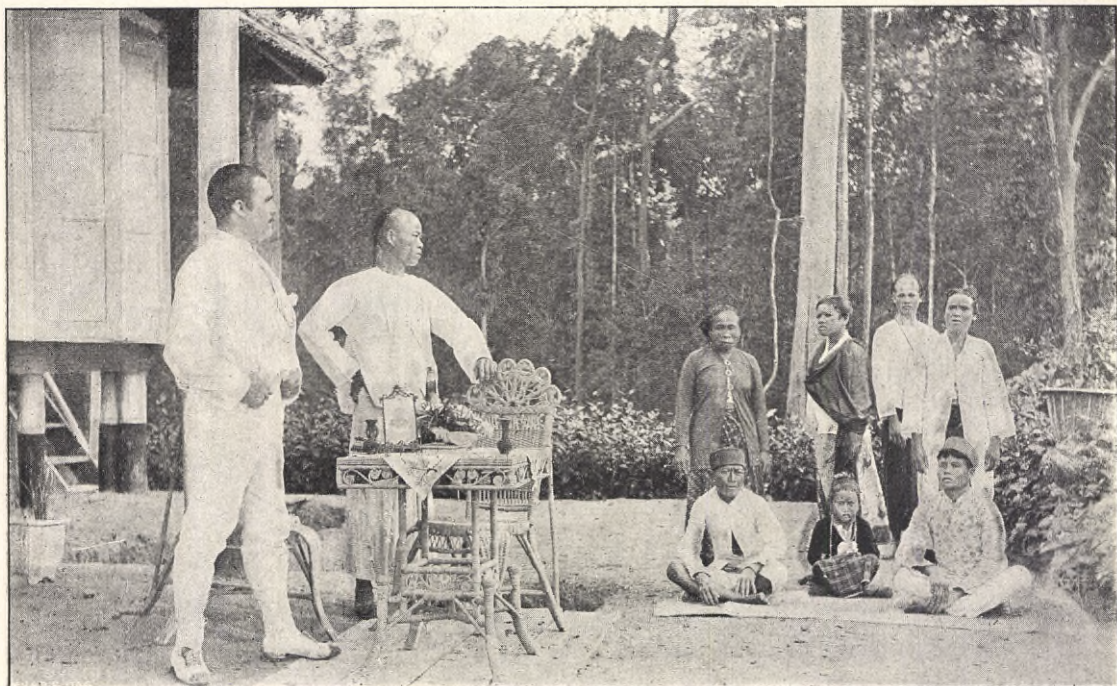
C. E. GADELIUS. CHEFSHUSET VID ETT TOBAKSPLANTAGE PÅ SUMATRAS OSTKUST.
Bildens ger en god föreställning om växtlivet och naturen på den tropiska ön.

Då man här hemma med ett visst välbehag tänder sin fina och aromatiska Sumatracigar, tänker man väl knappast på, hvilka hinder och svårigheter, som måst öfvervinnas, innan en dylik kunnat frambringas.

Vi ha enom välvilligt tillmötesgående från vår landsman hr Carl Erik Gadelius — broder till hr Knut Gadelius, från hvilken resa jordens rundt vi i vår första årgång brökte ett par serier bilder — sålts i tillfälle att visa några af de vyer och situationer, som han själf lagit under sin 13-åriga vistelse där borta, och som gifva en ganska god bild af de faror och vdermodor, som här möta civilisationens banbrytare. Sumatra tillhör som bekant de Stora Sundaöarne och lyder sedan långt til baka i tiden under Hollands väld. Dock är det ej mer än 30 år, sedan det första tobaksplantaget anlades å den numera mycket civiliserade ostkusten (Deli) af Sumatra, hvilken å fruktbarhet nästan torde vara utan motsätycke, och som kan betraktas såsom pärlan bland de holländska besittningarne i Ostindien.

Här har civilisationen trängt fram med jättesteg: järnvägar, präktiga chausseer, elektriska anläggningar och bekväma böningshus finnas öfverallt, och bidraga att göra kolonistens lif så behagligt som möjligt, och på denna sida af ön är man numera tämligen trygg. Vårre är det på västra kusten, där ännu delvis blott några pionierer för civilisation och odling trängt fram, och där de få faktorierna och plantagen ofta ligga spridda långt från hvarandra.

Här är europén i ständ g fara för ett upplöpp bland de till tusentals uppräende, fanatiska arbetarne, som utöfas af kineser och malajer. Då vår meddelare, som f. n. vistas på besök i sin fädernestad Göteborg, befann sig i Amsterdam på hemväg, möttes han af ett telegram, som meddelade, att då försändaren på ett af dessa plantager på västra sidan blifvit mördad, gjorde man härmed den förfrågan, om hr Gadelius var hägad att övertaga den högt aflönade och förmånliga platsen! Och denne afreser i dagarne för att intaga sin "sinekur". . . .

EUROPÉ OMGIFVEN AF SITT HUSFOLK: Arbetare och tjänare bestå, som synes, af malajer och kineser.

DENNA BILD VISAR, HUR »BEHAGLIGT» DET KAN VARA VID EN ÖFVERSVÄMNING UNDER REGNTIDEN. Föga mindre angenämt är det efteråt, sedan vattnet sjunkit, och marken är täckt af en fotstjock gytta, i hvars ardstuntning moskitos växa i massor.

GRUPP AF KINESISKA KULIS vid ett tobaksplantage. Man kan göra sig ett begrepp om storleken af en dylik affär, då detta enda plantage sysselsätter öfver 3,000 arbetare, kineser och infödde.

De, som oftast begå dylika mord på européer äro kinesiska arbetare, bland hvilka äfven här existera dessa hemliga sekter, hvilkas främlingshat och fanatism nyligen i boxarrörelsen funnit ett så våldsamt utslag. Deras tillvägagångssätt härvidlag är rätt egendomligt: vid sina religiösa fester slakta de höns, hvilkas blod de dricka, och härvid utses den, som skall fullborda »domen» och de, som skola hjälpa honom. Detta sker också alldeles osvikligt, och därpå placera sig kineserna vid offrets lik, tända sina opiumpipor och vänta helt lugnt, till dess de bli gröna, hvarvid de likaledes helt lugnt förklara, att den och den varit utsedd att döda och de och de haft vissa andra uppdrag för att hjälpa mördaren . . . Och det hemska i saken är, att för att på detta sätt bli offer för deras mordiska fanatism, behöfver man ingalunda efter vår uppfattning ha förolämpat kineserna — deras mordplaner dikteras ofta af rent religionsfanatiska hänsyn, mot hvilka ingenting hjälper, och hvilkas motiv en europé ej kan fatta . . .

EN MANLIG OPIUMRÖKARE (Mala) i sista stadiet.

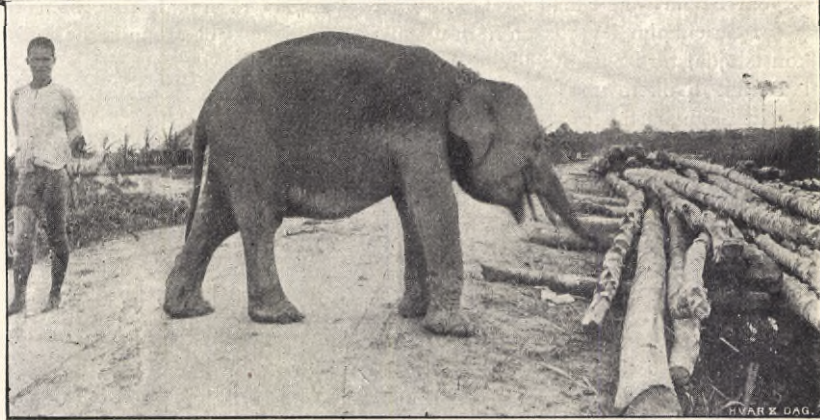
VÅR LANDSMAN mellan tvänne »battackers», de egentliga invånarne på Sumatra. Dessa bo nu i bergstrakterna och äro delvis ännu människoätare.

1.
»APFRÖJD».

2.
EN UNG ORANGUTANG.

3.
»EN TIMMERFORSLARE»:
De vilda elefanterna fångas i
gropar, där de få stå i 3-4
dagar utan mat, hvarpå de
upptagas och lätt tämjas samt
användas till allehanda arbe-
ten i »civilisationens tjänst».
Sålunda dresseras de att forsla
timmerstockar m. m.

EN LEFVANDE INFÅNGAD KROKODIL: Krokodilen, som under en längre tid anställt stor förödelse bland badande infödingar, instängdes slutligen med bambuinhägnader och fångades. Då man efter fotograferingen slaktade honom, fann man i hans mage en mängd dyrbara smycken och ringar, hvilken upptäckt åstadkom ett lifligt processande mellan de uppättnas kvarlevande släktingar.

Såsom ytterligare ett bevis på kinesens fanatism och grymhet, berättar vår meddelare följande episod:

År 1889 fick jag anstälning på plantaget Silan, sultanatet Asahan. Plantaget var nyöppnadt, och disciplinen bland arbetarefolket ytterst dålig, så att oroligheter och bråk hörde till ordningen för dagen. Min arbetsstyrka bestod af 250 kineser med tvenne förmän. Efter någon tid måste jag afskeda en af de senare på grund af oduglighet. Då den af oss tillsatte efterträdaren ej behagade arbetarne, uppvaktades jag af dem med högljudna protester. Vi fingo nu veta, allt hvad som skulle hända, om den nye förmanen fingo kvarstå i tjänsten: mord, brand, m. sv. v. e. skulle blifva följden.

Emellertid icke blef det, som det var. Detta gaf nu uppslag till en hemlighetsfull sammansvärjning under drickande af rönsblod, och såsom vi sedan erforo hade druv d blifvit beslutat, att den "nye herran" — d. v. s. jag såväl som den nye förmanen — skulle förpassas till de bättre jaktmarkerna.

Redan tvenne dagar därefter blef jag utsatt för ett mordförsök. Vid inträdet i en lada blef jag anfallen af en kines, beväpnad med en

järnhacka, men på grund af en lycklig slump kom jag därifrån med några mindre skrapor och genombränd hatbränt. Samma eftermiddag, när jag genomvandrade tobaksfälten, arbetade kineserna med en sådan ifver, att man tydligen kunde märka, att i ågot ovanligt passerat. Jag fick snart ertera orsaken, då jag midt ute på fälten fann den nye, på äktige förmanen, till oigenkänlighet söndersargad och badande i sitt blod.

Mördarne, tvenne kineser, som genom loftung under den öförmälda sammansvärjningen blifvit utsedda att utföra den hemska handlingen, suto nu bredvid liket, lugnt rökande sina pipor. De förhöll sig af en fullständigt lugnt, när jag, som vanligt vid dylika tillfällen, fängslade dem genom att sammanbinda häarpiskorna.

Tvenne nya förmän tillsattes efter hvarandra och blefvo på samma sätt mödade. Vid det sista mordet blef det allmänt upplöpt bland arbetarne, flere lador uppbändes och trenne kineser blefvo af oss skjutna, när de försökte en stormning af vår bostad. Vi hade då ej annan utväg än att sända halfva arbetsstyrkan i fängelse, hvilket naturligtvis var en stor förlust för plantaget.

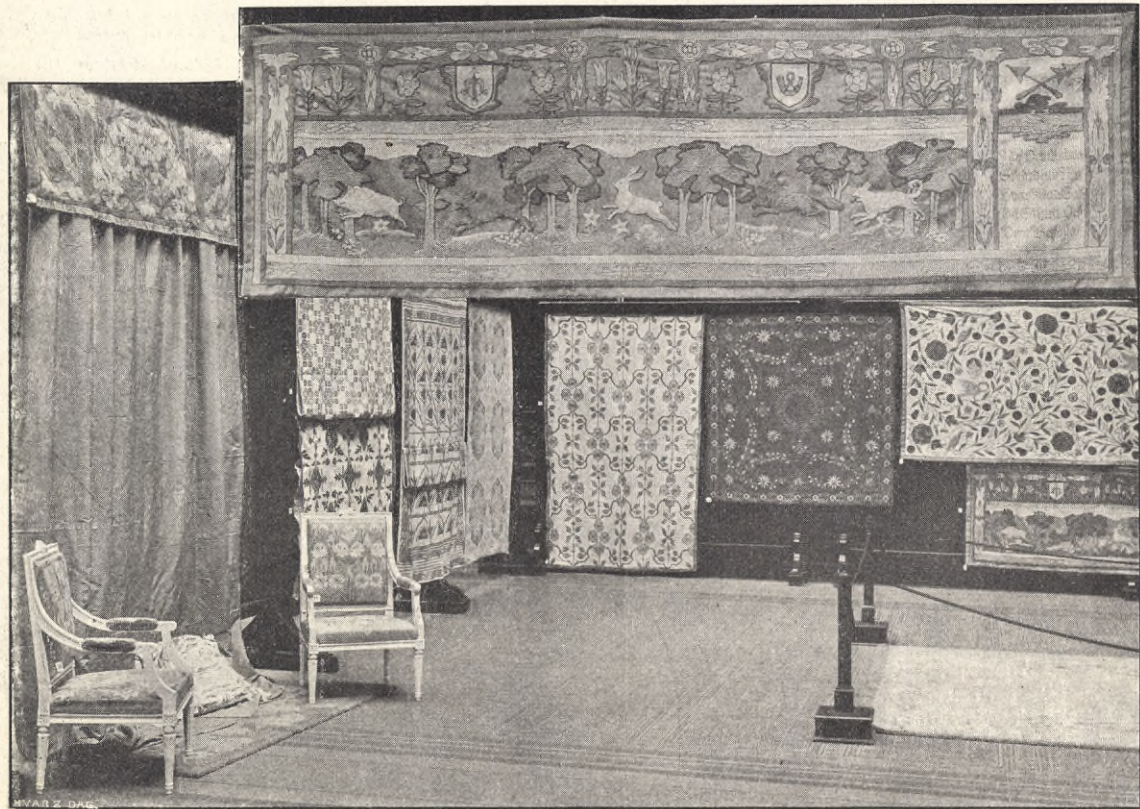
»HANDARBETETS VÄNNER» I BERLIN.

Som bekant anordnade »Handarbetets Vänner» i Stockholm i våras en liten utställning af sina konstslöjdalster i Sassnitz-Trelleborgsbyråns lokaler, i Berlin, hvilken utställning och försäljning ännu pågår. Emellertid äro dessa lokaler naturligtvis icke lämpade för en utställning i stor stil, på hvilken föreningens stora gobeliner o. d. få en lämplig plats.

Man kom därför på den idéen att för en sådan stor utställning erhålla tillgång till Berlins konstindustrimuseum, hvilket är så mycket mera lämp-

ligt härför, som det med sina stora konstindustriella samlingar och sin inflytelserika konstskola utgör ett slags centrum för de modärna konstindustriella sträfvandena i Tyskland, framför allt i Nordtyskland. Museiledningen visade sig genast ytterst tillmötesgående och ställde hälften af museets s. k. ljusgård, hvarst specialutställningar på konstindustriens område ständigt finnas till förfogande, och så kom utställningen till stånd.

Densamma öppnades för en veckas tid sedan i närvaro af svenske och norske ministern i Berlin,

HANDARBETETS VÄNNERS UTSTÄLLNING I BERLINS KONSTINDUSTRIMUSEUM:
Väggbonad i stjälkstyg af Fr. Maria Adelborg.

greffe A. Taube med grefvinna, den nye svenske och norske generalkonsuln bankiren Rob. Mendelsohn, åtskilliga tyska damer och herrar i bemärkta ställningar, och framkallade utställningen redan från första dagen stort intresse och stor beundran hos tyskarne. Detta visade sig icke minst däri att åtskilliga dyrbara utställningsföremål såldes redan första dagen, så att försäljningsbeloppet redan då uppgick till omkring ett tusen mark. Försäljningarna hafva äfven sedan dess visat mycket godt resultat, hvadan, ehuru utställningens främsta mål är att göra utlandet bekant med konstslöjdens höga ställning i Sverige, äfven den ekonomiska sidan af saken kommit till sin rätt. De utställda föremålen sprida också en glans öfver Sveriges konstslöjd, som måste fröjda alla. Flere af dem äro utarbetade efter utkast af konstnärer sådana som Carl Larson, G. Wennerberg, fröken Maria Adelborg, fru Anna Boberg-Scholander. Det är den energiska fröken Agnes Branting, som varit den ledande själen i detta högeligen berömvärda företag, och som äfven under den första veckan vistats i utställningen här nere för att stå besökarne till tjänst med upplysningar. Utställningen kommer att pågå minst en månad.

HANDARBETETS VÄNNERS UTSTÄLLNING I BERLINS KONSTINDUSTRIMUSEUM:
Gobelin efter utkast af Carl Larson.

VÅRA STATSREVISORER PÅ RESA.

Foto. Borg Mesch, Kiruna.

Grupp tagen i Kiruna den 16 oktober. Jämte statsrevisorerna synes landshöfding Bergström (till höger i förgrunden), disponenten för Kiruna-Luossavaara A.-B. herr H. Lundholm (midt i gruppens andra led) samt öfveringenjör Lundgren vid samma bolag (längst till höger).

»RHENGULDET» Å KONGL. TEATERN.

Fotografier tagna speciellt och med ensamrätt för HVAR 8 DAG af fotograf Rydin, Sthlm.

»RHENGULDET»: 1:a scenen (Rhendöttrarne). Personerna äro från vänster å bilden räknadt: fröknarne Hallgren, Fehrquist, Edström och hr Söderman, hvilken utför dvärgen Alberiks roll.

Efter en omsorgsfull instudering uppfördes lördagen den 26 oktober i Stockholm inledningen till Wagners väldiga Niebelungstrilogi, »Rhenguldet», för första gången i Skandinavien.

Utförandet blef också ett enastående teaterevenement, och framställningen följdes hela tiden med andaktsfull upmärks-

samhet från den till sista plats fyllda salongen. Särskildt glänsande var det utförande, som operans gäst, tenoren dr *Briesemeister* gaf åt Loges kräfvande parti. Hans framställning af denna roll är ju också synnerligen prisad i hans fädernesland, och återgafvo vi — n:o 50 II årg. — vid början af hans gästspel vid vår opera hans bild i denna roll.

»RHENGULDET»: 2:a scenen (Valhall).
Fricka: fru Jungstedt. Froh: hr Malm. Wotan: hr Wallgren.
Freja: fru Lindberg. Fasolt: hr Sellergren.

C. F. TIETGEN. †

* 19 MARS 1829. † 19 OKTOBER 1901.

Foto. Hansen & Weller, Kphmn.

Den nyligen bortgångne märkesman, som genom enastående energi och genialitet, parad med stark fosterländskhet, under ett halft sekel gått i spetsen för och gifvit prägeln åt det storartade ekonomiska och materiella uppsvinget i Danmark.

EN BORTGÅNGEN STORMAN. NÅGRA ORD OM C. F. TIETGEN.

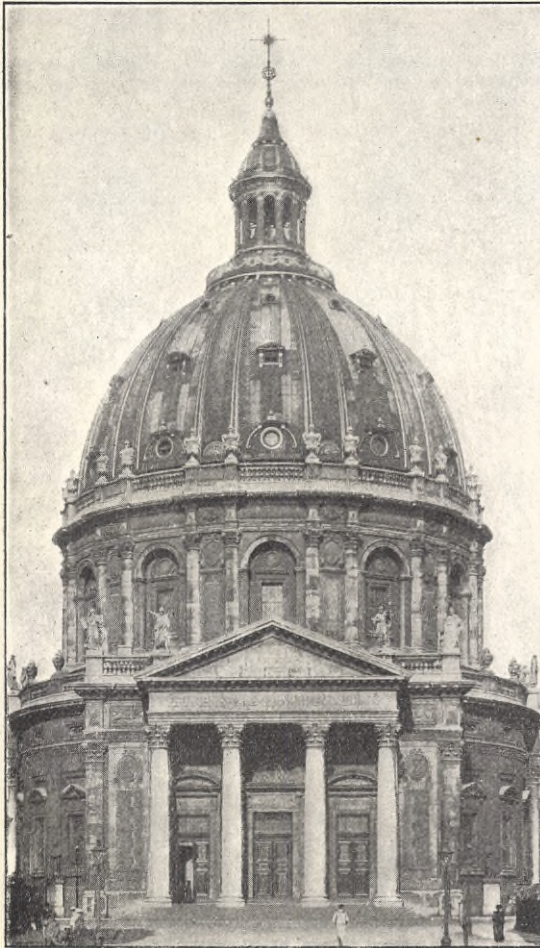
Högstämtdt klingar drapat, då den store statsmannen, den berömda konstnären eller den populära diktaren når slutet af ett lif, som präglats af en ovanlig personlig storhet och blifvit af vidt-famnande betydelse för många släkten och hela folk. Men då snillet bryter sin egen väg på områden, som ligga vårt eget hvardagslif närmare eller delvis falla samman därmed, då står den stora allmänheten ofta något främmande för den geniala personligheten, då är man lätt redobogen att undervärdera den sällsynta storhet, som icke bär uniform eller konstnärskappa, men en enkel kontorsrock.

Att det stora snillet emellertid icke är hänvisadt till ett eller annat trängt begränsadt område och att en underbar saga kan taga gestalt midt i det starkt pulserande verklighetslifvet, som tyckes oss alla så hvardagligt, därpå är C. F. Tietgens lif det yppersta exemplet.

Den man, hvilkens dödsruna de senaste dagarne tecknats af hela den skandinaviska prässen och af många af Europas största tidningar, var vid det adertonde sekelslutet icke Danmarks absolut främste man. Men han var ett af bladen i den märkliga fyrväppling, i hvars skydd vårt grannland på andra sidan Sundet under det senaste tredjedels seklet växt upp till sin stora närvarande blomstring.

Då kriget med Tyskland 1863—64 hade lem-läst Danmark, utsugit landets bästa lifskraft och gjort folket modfäldt och hopplöst, då kom den andliga pånyttfödelser och den inre förnyelsen genom dessa fyra: Georg Brandes, Viggo Hørup, Ernesto Dalgas och C. F. Tietgen. Den förstnämnde skapade den mäktiga danska kultur, som sedan växt sig så stor och betydelsefull; den andre grundlade den politik, som innevarande år nådde fram till slutlig seger i form af konstitutionell självstyrelse; den tredje återeröfrade inåt genom ljung-hedernas uppodling hvad landet utåt mistat af bördig jord; den fjärde grundade Danmarks merkantila och delvis industriella välde och eröfrade därmed åt sitt pröfvade land dess nuvarande höga ställning bland moderna handelsförande nationer — — —

C. F. Tietgen föddes i Odense 1829, fick en mycket elementär skolbildning och började därefter sin verksamhet som butiksbiträde i sin födelsestad. Tjugo år gammal fick han en förmånlig anställning som manufakturbiträde i Manchester, och här var det han fick ögonen upp för den stora betydelsen af de moderna uppfinningarnes tillämpning på affärlifvet i form af kommunikationer och elektrisk trådförmedling samt i det nya, tidsenliga bankväsendet. Efter sex års vistelse i England,

EXTERIÖR AF »MARMORKYRKAN» I KÖPENHAMN, som tullbordats genom den viljekraftige, snillrike fosterlandsvännens initiativ och som för längliga tider skall utgöra ett imponerande monument öfver C. F. TIETGEN.

TIETGENS KISTA I »MARMORKYRKAN», strax före jordfästningen. En hela Danmarks sorgehögtid.

hvarunder han äfven bedref energiska språkstudier, återvände Tietgen till Danmark och slog sig ner som grosshandlare i Köpenhamn. Affären gick icke särdeles lysande för honom, men han skulle inom kort få tillfälle att i långt större förhållanden visa sin enastående talang. Det högre handelslivet fick vid denna tid stark kännning af saknaden af ett modernt bankväsende, och den danska affärsvärldens förnämsta representanter beslöto afhjälpa denna brist genom att starta den nya »Privatbanken». Den tjuogoåttåårige Tietgen hade redan nu tillvunnit sig så stort förtroende, att han utsågs till bankens direktör. Detta var hösten 57 och knappt en månad innan den stora pänningkrisen kom, hotande att draga med sig större delen af den danska landsortens köpmän. Här fick T. för första gången tillfälle att visa tydliga prof på sina ovanliga egenskaper och, då han lyckades rädda Danmark undan den farliga situationen, stärktes hans position i banken i hög grad. Han offrade de närmaste åren uteslutande på Privatbankens utveckling, reformerade det dittills rådande byråkratiska formalitetsväsendet och införde det modärna, snart outhärliga foliosystemet.

Nu inföll det olyckssaliga andra dansk-tyska kriget, landet låg snart i lägervall och folket stod dådlöst och overksam under tyngden af de svåra förlusterna. Då grep T. in och nu började han energiskt och målmedvetet att bygga sitt stora livsverk. Sedan han deltagit i ordnandet af de olika statslånen, som skulle återupphjälpa statens affärer, bläste han lifgifvande anda i det tynande handelslivet. Han började med att förse landet med tidsenliga kommunikationer, startade »Det forenede Dampskibsselskab», anlade järnvägar i olika delar af landet, fick till stånd ett vidtöfrenadt spårvägsnät i den danska hufvudstaden och startade slutligen »Det store nordiske Telegrafskab», som omslöt Europa och Asien med den budbringande elektriska tråden. Samtidigt härmed fick han till stånd en mängd storslagna merkantila företag, hvilka blefvo af ovärderlig betydelse för landets ekonomiska utveckling. Sålunda tillkom Burmeister & Wains världsberömda skeppsvarf, Thingvalla-linien, de storslagna Tuborgsbryggerierna, De förenade bryggerierna, Köpenhamns Telefonbolag, Köpenhamns Byggnadsbolag, Sockerfabrikerna, De danska spritfabrikerna, Svitzers bärgningsbolag, Fakse kalkbruk, Pappersfabrikerna, Strandvägens ångspårväg och många andra stort tänkta och praktiskt genomförda företag.

De goda pänningtiderna efter fransk-tyska kriget voro slut, och konjunkturerna voro åter de sämsta möjliga. Då visade Tietgen en national-ekonomisk insikt, tack vare hvilken han undgick hvarje följd af den tryckta pänningmarknaden. Och snart kunde han fortsätta de stora företag, hvarmed han omspant sitt hela land.

Och bland de många betydelsefulla saker han sedan hann med, är främst att nämna uppbyggnandet af »Marmor kyrkan» i Köpenhamn. Den som sett de vittrande ruinhögar, hvarur Marmor kyrkan reste sig, har också sett den bästa symbolen på hvad Tietgens snille och viljekraft förmått skapa af det ruinerade Danmark. Då Marmor kyrkan äntligen stod färdig, yttrade Danmarks konung de stolta orden: »Hvad icke sju danska konungar mäktat, det har Tietgen förmått.» —

Af denna sammanträngda antydning om hufvuddragen i Tietgens lifsgärning torde man dock kunna få ett begrepp om hans storhet. Men denna storhet bestod icke i den ena eller andra nyttiga anläggningen, den tog sig uttryck i den helhet, för hvilken det hela tillkommit, den plan, enligt hvilken T. återupbyggde det merkantila Danmark.

C. F. Tietgen ägde geniets säkraste kännetecken: skaparelusten och skaparekraften. Det att skapa var för honom allt — att skapa i stort och godt. Han ville skapa sitt lands ekonomiska helhet, och han gjorde det genom att lägga den solidaste grunden till Danmarks hela handelslif. Det låg intet småaktigt personligt vinstbegär bakom de stora planernas förverkligande, han kände icke den egoistiska baktanken och han lämnade alla de företag, han startat, midt i deras blomstring, utan att han ens förde den minsta förmögenhet med sig som segerbyte. Och om icke så varit, skulle Tietgen aldrig blifvit den han blef. Hans bevelsgrunder voro nämligen långt ströfre och ädlare än de flestes och den personliga drifkraften inskränkte sig till äregirigheten. Men denna var också så utpräglad hos T. som hos någon annan andens storman. Och han nådde den dag, då den tillfredsställes.

Skarpsinnet och förtutseende, vidsträckt synvidd och omsorgfull beräkning, fantasi, själfullhet, energi och arbetskraft smälte samman till den stora växta helhetsnatur, som till Danmarks nytta och till Danmarks heder bar namnet C. F. Tietgen.

LANDSHÖFD. GUSTAF RYDING. †

Foto. Stein, Hernösand.

Med landshöfding *Bror Tolf Gustaf Ryding* bortgick åter en om fäderneslandet högt förtjänt man.

R. var född 1833 och blef expeditionsschef i justitiedepartementet 1875, justitieråd 1879 samt utnämndes påföljande år till landshöfding i Västernorrlands län.

Som sådan har han särskildt arbetat med stort intresse för det vidsträcktä länets kommunikationer och blef med sitt originella och välvilliga väsen snart mycket populär i sitt län. R. gjorde 1883 under tullstridens dagar som dess representant sitt inträde i Andra kammaren, där han slöt sig till frihandelsvännerna. Då Olof Wijk 1890 afgick från talmanstolen, förmäddes Ryding, som ägde stora sympatier i kammaren, att intaga denna vanskliga plats, å hvilken han emellertid — hvad det nu kunde bero på — alldeles icke lyckades. R. insåg detta själf och afsade sig ledamotskapet af Andra kammaren samt lät invälja sig i Första. Riksmötena 94—98 hade han änyo plats i Andra kammaren, då han bl. a. 1896 var ledamot af komitén för behandlingen af den kommunala rösträttsfrågan.

DEN NYA
TYCHO BRAHEBYSTEN I LUND.
MODELLERAD AF PROF. BISSEN.

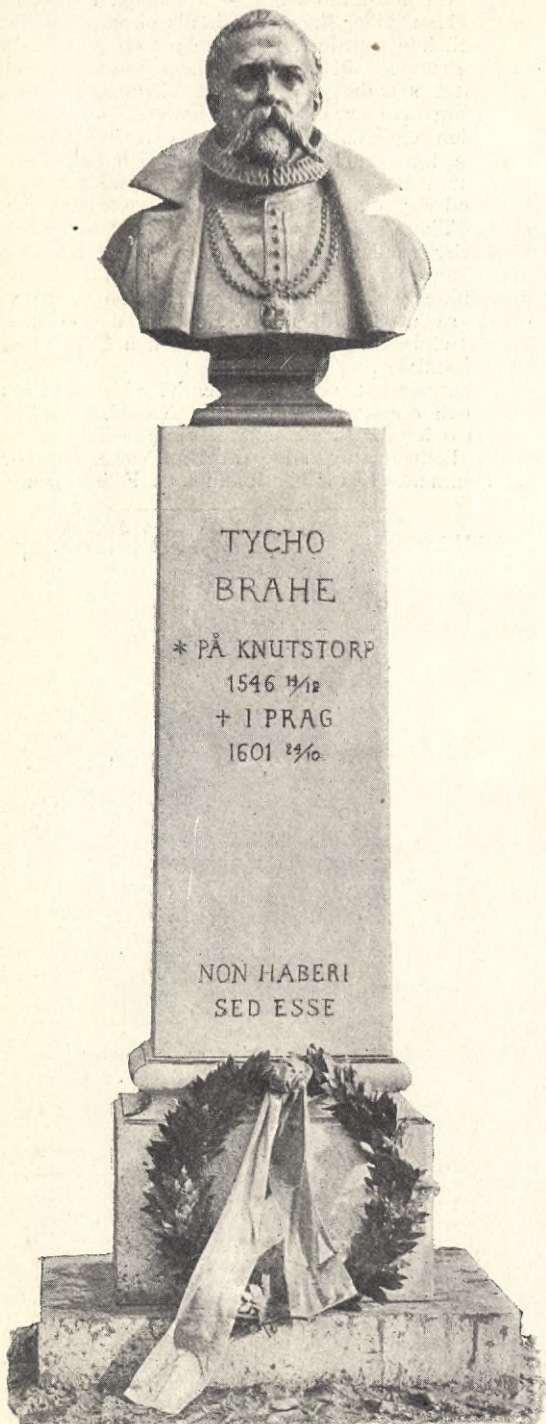

Foto. Jönk, Lund.

Flerestädes i de nordiska länderna äfvensom i Prag, där den store vetenskapsmannen tillbrakte de sista åren af sitt lif, har man den 24 oktober högtidligt 300-årsdagen af hans död. I Lund afstäcktes med en enkel högtidlighet Tycho Brahes byst, af hvilken vi här meddela en reproduktion. Bysten, som är modellerad af prof. Bissen i Köpenhamn, öfverlämnades af prof. Weibull till universitetet och har fått en mycket vacker plats å Lundagård invid biblioteket. HVAR 8 DAG innehöll i n:o 41 af Ila årgången en utförlig skildring af Tycho Brahe jämte bilder från Hven, hvartill vi hänvisa intresserade läsare.

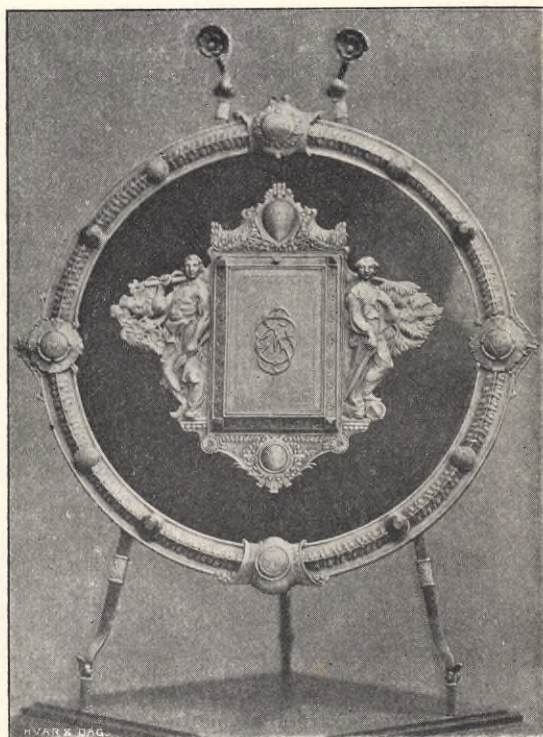
EN STÅTLIG HEDERSGÅFVA.

Disponenten vid Hoforsverken, brukspatron P. Eriksson fyllde tisdagen den 22 d:s 50 år och var i anledning af dagens betydelse föremål för en synnerligen vacker hyllning. Härvid öfverlämnades nämligen till hr E. den af arkitekten Heurlin utförda adress, af hvilken vi här meddela en reproduktion. Den originella hedersgåfvan, som är utförd i silfver och stål från Hofors, har som synes formen af en rund sköld, hvilken hvilar på ett staffli af blågjordt stål med ornament. På sidan om det smakfullt ornerade midtelpartiet, som prydes af jubilarens monogram, finnes symboliskt anbrakta tvänne figurer, en grufarbetare och en skogsarbetare. Den monogramprydda skifvan är en nedfällbar klaff, som utgör »pärm» till ett slags »album», innehållande en vy af hr E:s fädernehem samt å andra sidan en dylik af disponentbostället å Hofors.

DISPONENT P. ERIKSSON.

Den originella, dyrbara och smakfulla hedersgåfvan är utförd af juvelerarefirman K. Andersson i Stockholm.

DEN ORIGINELLA OCH PRÄKTIGA HEDERSGÅFVA, som i anledning af 50-årsdagen öfverlämnades åt disponenten P. Eriksson å Hofors från den talrika arbetare- och tjänstepersonalen.

TVÅ VÄRLDSBERÖMDA TONKONSTNÄRER.

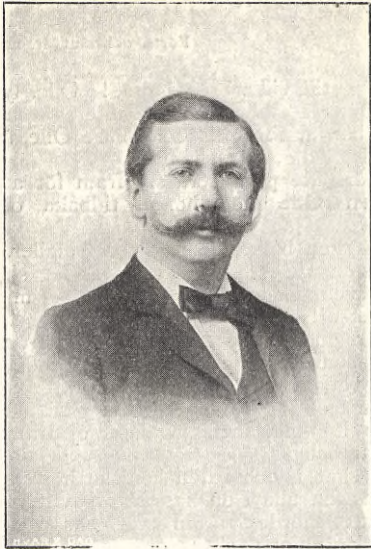

Foto. Hase & Sohn, Freiburg.

EDOUARD RISLER.

Foto. Hamngölet, Stockholm.

HENRI MARTEAU.

Vårt land gästas för närvarande af de tvenne utmärkte konstnärer, hvilkas drag vi här återgifva. *Henri Marteau* är ju för vårt musikaliska publikum sedan länge tillbakä en kär bekant, som med sitt betagande vackra, fullödiga och fulländade violinspel vunnit våra hjärtan. Han åtföljes denna gång af den franske pianisten *Edouard Risler*, hvilken ej förut varit hörd här hemma, men som genast entusiasmerat publiken genom sitt sällsynt geniala, lika gedigna som glänsande spel.

»DEN SVENSKE MARCONI».

Foto. Flodin, Sthlm.

ORLING & ARMSTRONG.

Vår unge landsman *Axel Orling* jämte hans associerade den engelske ingenjören *J. Tarbotan Armstrong* äro ju i dessa dagar föremål för den lifligaste uppmärksamhet i världspresen med anledning af deras elektriska system — det s. k. Armori-systemet, uppkalladt efter begynnelsebokstäfverna i uppfinnarnes namn — och återgifva vi här deras porträtt.

Armori-systemet skiljer sig från alla andra i tre punkter. För det första genom sin billighet; för det andra går den elektriska strömmen icke genom luften, utan genom vattnet eller jorden. För det tredje utmärker sig Armori-systemet genom en egendomlig kombination af låg tension och hög potentialskillnad. Batteriet är på endast åtta volt och strömmen mindre än en ampère. Därtill kommer, att en Armori-

apparat icke sänder sin kraft till både vän och ovän, utan endast till en bestämd destination, ett resultat, som uppnås därigenom, att man »stämmer», fall man så kan säga, både afsändnings- och mottagningsapparaten i samma »ton». Hur långt apparaten kan förflytta elektriska strömmar i ett sträck, har ännu icke noggrannt utrönts, men den kan sända den från station till station på obegränsadt afstånd. Stationen är endast en i jorden nedsatt låda.

D:R EDVARD LAURENT.

Det var från Upsala föreningsidén »studenter och arbetare» först utgick, i det i slutet af 80-talet några frisinade studenter inbjödo arbetarne till gemensamt dryftande af dagens frågor och för att genom personligt umgänge i möjligaste mån söka utjämna den

sociala »rangskillnad», som ju samhällslifvet alltid medför, samt därigenom skapa en bättre förståelse mellan arbetarne och de s. k. bildade. Idén vann liflig tillslutning, och liknande föreningar ha bildats flerstädes.

Den 19 oktober firade »Studenter och arbetare» i Stockholm tioårsdagen af sitt stiftande, hvarvid en del gäster infunnit sig från föreningarna i Göteborg och Upsala. Högtidstalet hölls af för-

Foto. Hamngölet, Stockholm.

EDVARD LAURENT.

eningens ordförande, med. d:r *Edvard Laurent*, hvilken med allt skäl kan sägas vara Stockholmsföreningens drivvande kraft, och som härvid gaf en kort öfversikt öfver föreningens verksamhet under de gångna åren.

FISKAR-OLLE.

Originalberättelse för HVAR 8 DAG af ERLAND BRATT.

(Forts. och slut. fr. nr 4.)

Olle hade hört på mycket uppmärksamt och, liksom gripen på bar gärning i sina innersta tankar, sökte han nu förgäfvos efter ord för att bemöta henne.

Slutligen sade han, under det han ordnade med än det ena, än det andra i sin båt:

»Det var länge sedan, Anna, du talade så mycket till mig. Men då du annars hade något att säga, var det ord, som manade en till det goda. Nu är det ej så, ty hvad du sagt, kunde lätt leda mig på avvägar. Dig har jag aldrig velat illa, men han där, Brunning — vi ha icke talt ut än, och gärna skulle jag segla honom så djupt ned till botten, som en skuta kan sjunka, men du är med, Anna! Det är hans skydd.»

De andra hade nu hunnit fram, och det blef slut på deras samtal. Fyrmästaren nickade hjärtligt åt Olle och mumlade några ord om vädret, som tagit i än ytterligare. Brunning hälsade skyggt, hvilket för öfrigt ej alls besvarades af Olle, som blott såg honom stint in i ögonen, hvarpå han hjälpte Anna i båten, samt kastade loss, efter att ha tillropat fyrmästaren sitt adjö.

I början af seglatsen tege alla tre. Anna satt hopkrupen uppe i lovert, och Brunning hade tagit plats på toften med ryggen mot Olle. Den lilla båten dansade på vågkammarna, skummet yrde om dess bog och stänkte in hvarvt ögonblick. Det ena kastet kom efter det andra, mer och mer våldsamt, och allt högre kom Anna upp i lovertssidan.

Vat och dyster satt Olle vid rodet, i öfrigt obekymrad om färdens faror. Hans tankar voro på annat håll.

Han tänkte på hvad Anna sagt, och hur han i själfva verket höll deras lif i sina händer. Hur litet skulle det ej behövas, en obetydlig vridning på rorkulden, och i nästa ögonblick skulle alla tre vara förlorade. »Så straffe dig Gud», ringde det i hans öron, och där stannade hans tankar —.

En väldig öfverhaling, en störtskur af vind och vatten, och båten stod med flaxande segel rätt mot vind. Det hvisslade och tjöt i tackel och hela skrofvat darrade och knakade. Olle var blek, ty det var hans försummelse, som så när kommit båten att kantra. Lika blek som Olle och dyvärt tvärt igenom, riktade Anna ett par spörjande ögon mot honom.

»Skulle vi inte ta in ett par refva?» frågade hon. »Stormen tar i.»

»Åh lappri!», svarade Olle. »Rädd var du inte förr i värre väder. Bed din hjärtevän, att han ock sätter sig i lovert. Till barlast kan han väl alltid duga.»

Brunning efterkom uppmaningen, och åter tege alla.

Rundt omkring dem brusade och rullade vågorna, hvita på topparne, mörka, lurande i dalarne. Båten pressades till det yttersta, den var redan betydligt vattenfylld. Men framåt gick det, som om onda andar jagat den. Olle höll storskotet i handen, satt uppkruken långt i lovert med ena benet spännande mot lärelingen. Aldrig hade en segling syntts honom så skön.

Han njöt af de andras ångest, och han kände sin styrka i situationen.

»Gud i himlen, Olle, du seglar oss i kvaf», flämtade Anna, sedan Olle efter en ny manöver bragt båten i ett ytterst farligt läge.

»Låt focken gå ner», fortsatte hon ängsligt, »och

refva! Lägg till vid någon holme! Olle, lyd mig, annars äro vi förlorade; jag sköter gärna styret medan du bärgar focken. Olle, käre Olle, tänk på de ord jag sade dig, innan vi foro!»

Hon försökte praktisera sig fram för att fatta rodet, men Olle höll henne tillbaka och röt bistert:

»I min egen båt är det jag, som befaller. Seglena stå som de stå, rodet sköter jag själf och det må gärna blåsa dubbelt värre — mig förskräcker det ej!»

»Då är du en mördare, Fiskar-Olle», utbrast Brunning, som orörlig och stillatigande åhört allt. »Jag vet, att du hatar mig, men rätt att mörda mig har du ej. Jag förstår nu din plan, då du ej lät Anders komma, men jag låter ej dränka mig som en katt och —»

Båten skar i, och i den hemska höstskymningen sveptes de alla i en kaskad af hvitt fräsande vatten. Intet hördes, utom stormens våldsamma dån och Brunnings sista ord gingo förlorade däri.

Med hårdt sammanbitna läppar och en underlig glans i ögonen skötte Olle fortfarande rorkulden. Han hade hört början af Brunnings ord, och han tänkte på dem, fast döden lurade hvar minut. Allt mänskligt var honom främmande i denna stund. I hans bröst fans intet hjärta, ej några känslor, utom de som hat och hämndlust ingäfvos honom. Han hade gärna velat svara, men det var ej nog för honom att få fram orden ett och ett. Han ville vältra dem öfver Brunning som en störtsjö, ty hvad han kände inombords, det trängde på och stockade sig i hans strupe, hart nära att kväfva honom.

Då lägges en liten darrande hand på hans arm, och en röst, vek som ett barns, säger:

»Tack, Olle, för vår lyckliga barndom och tack, för hvad du gjort för far och mor. På sistone ha vi gått skilda vägar, och vi förstå ej hvarandra längre. Jag tigger ej för mitt lif och ej för Brunnings heller; men tror du, jag blir dig närmre i döden än i lifvet, så tar du fel. Min själ går till nåjder, dem du förverkar, om dina onda uppsåt gå i fullbordan.»

Åter en stormil, och båten arbetar sig allt tyngre genom vågorna. Seglen äro genomblöta, masten står krokig och färdig att springa.

Genomvåt reser sig Brunning upp och utropar ett: »Djäfvar anamma!» Med förvridna anletsdrag talar han, hållande sig i masten.

»Nu kan det vara slut på skämtet. Du stryker seglena, eller ock, så sant jag ännu lefver, jagar jag dig en kula genom hufvudet!» I nästa ögonblick låg revolvern i hans hand, och han fortsatte:

»Hvem ger dig rätt att taga våra lif? Hvem fan bryr sig om dina hämndplaner. Har du Anna kär, så för fan slit henne med hälsan, men jag —»

Ett ångestskri från Anna afbröt honom.

»Ack Bengt, hur kan du tala så, du menar det ju ej, — säg, att du icke menade det! —»

En ny öfverhaling, som slungar så väl Anna som Brunning till botten af båten.

»Stryk seglen», ropade Brunning utom sig. Gör det eller, vid Gud i himlen, skjuter jag!»

Midt igenom stormen hördes Olles hänskratt. Det small ett skott, och kulan flög hvinande tätt förbi hans hufvud. Var det därpå han väntat? Gåta att lösa!

Men nu kommo orden.

Han talade utan svårighet, som om hvarje ord sedan lång tid mognat i hans medvetande, som om de i tur och ordning blott väntade på att bli sagda: »Nej, du fine herrskapskarl, jag stryker inga segel på ditt kommando, och lika litet som jag är rädd för dig själf, lika litet fruktar jag din granna revolver. Men skjut en gång till, om du vågar. Skjut! men räkna ut hvad som sker! Det är hon där, som räddar lifhanken på dig, hon och ingen annan, ty vore ej hon, skulle hvarken Gud eller fan kunna förhindra mig att ställa dig till räkenskap för allt ondt, du gjort mig! Men ännu äro vi ej i land, och kanske att, min vilja förutan, du får hvad du förtjänar. Men gård till helvete, så säg mäster därnere, att man skickat dig dit, emedan du med tjufflögn och knep har fördärfvat en hederlig flicka. Säg honom också att Fiskar-Olle, som ägde den tös du stal, vill gärna ha rum vid din sida för att njuta af det straff du lider.»

Hvarken Anna eller Brunning vågade afbryta honom, men det var underliga tankar, som rörde sig i hennes inre. Hon började fatta djupet af Olles känsla, och, fastän hennes själ darrade af ångest för Brunning, så nästan nöjt hon af att betrakta sin gamle barndomsvän. Han var mäktig, där han stod i aktern; sådant vardet intryck han gjorde på henne. Båten stampade och vräkte i sjön, och vinden slet i seglen, som om den velat rivra dem i bitar. Olle hade gjort en liten paus vid sina sista ord. Han fortsatte nu, men denna gång talade han till Anna.

»Till dig», sade han, »här jag ej mycket att säga, men ett par ord må du höra.»

»Hvarför», skrek han nästan med vild häftighet, »glömde du mig för den där? Hvad gjorde han för trolldomskonst för att lura dig till sig? Hur bar han sig åt för att vända ditt hjärta från mig, och hvad gjorde jag för att få ditt förakt? Men du må förakta mig, Anna, ty nu kvittar det mig lika. Jag kan nog inte förklara mig, som din fine herre skulle kunna, men jag kan något annat, som han inte kan. Jag kan se folk i synen utan att skämmas, ty jag har velat ditt väl, och du hörde nyss, hvad han sade om dig. Men min talan skall jag icke föra längre. Det är bra, att jag träffat er båda, och det känns godt att få ha sagt, hvad man tänker. Nu skall jag styra skutan till land.»

Han höll hvad han lofvade, och efter en stund låg båten vid Domsö brygga. Sedan Olle slutat tala, hade ingen sagt ett ord. Då Anna och Brunning kommit i land, ville den senare fortsätta uppåt ön, men hon bad honom gå ensam. Hon skulle strax komma efter.

Sedan Brunning gått, vände hon sig till Olle, som fortfarande höll på att ordna i sin båt. Han öste den.

»Tack, Olle, för att du kom», sade hon helt skyggt.

»Ingenting att tacka för», ljöd det snått till svar. »Skynda dig hem till din herre. Han kanske förkyler sig, om han ej strax får på sig ett par torra strumpor.»

Han skrattade rått och fortsatte att ösa.

»Olle», började Anna vekt, »jag tror, att jag gjort dig orätt, och jag ber dig att förlåta mig. Döm mig inte så strängt, ty ingen råder öfver sitt hjärta.» Olle såg upp.

Hon fortsatte: »Minns du en gång, då vi voro mycket små? Du skulle bära mig öfver sundet därborta», och hon pekade åt andra sidan

ön. »Just när du kom på det djupaste stället, så slant du, och jag föll i vattnet. Var inte rädd, Anna, skrek du, jag håller dig fast!»

»Hvarlör berättar du detta», frågade Olle, som det tycktes likgiltigt.

»Jo», svarade Anna, »ty när vi seglade där ute, så kom jag att tänka därpå. Jag var inte rädd, ty jag visste, att du skulle rädda oss.»

»D t lät just inte så», iavände han kort.

»Nej, det kan ju hända, men det var så i alla fall.»

Hon hade satt sig på kanten af bron och talade så hjärtligt.

»Olle, kan det inte bli som förr? Kunna vi inte vara vänner, som för i världen?»

»Och han?» svarade Olle blott.

Anna teg, och en rysning genomlade henne. Kanske kom det af kölden och de kalla, våta kläderna.

»Du vill det skall vara som förr», vidtog Olle, då Anna fortfarande teg. »Förr höll jag dig kär — åh ja, du visste det nog, och du vet det än! Men ser du, jag löper ej med limstången för den harkranken! Tag honom du, och jag säger som han: slit honom med hälsan! Ack, hvad jag varit dum i mina dar, jag skulle gjort som andra pojkar: löpt från den ena till den andra. Och hvad gjorde jag i stället? Ja, det kanske du kan tala om för honom en vacker kväll. Men mor din, som ligger i grafven, och far din, som är på väg dit, borde ock få tala, men deras historia om mig vore nog ej behaglig att höra. Nej, Anna, det kan aldrig bli som förr. Det är bra som det är, och jag känner ingen saknad.»

Och därmed hade Olle sagt sitt lifes största lögn.

Anna hade åhört honom med nedsänkt hufvud. Hon darrade i hela kroppen, och äfven rösten skalf då hon sade:

»Så har du väl rätt.»

Hon reste sig upp och fortsatte:

»Blott en sak vill jag be dig glömma, och det är de föraktliga ord, jag sade dig den kväll i somras, då du ville slå Brunning. De orden tar jag tillbaka och nu: adjö, Olle.»

Hon gick fort därifrån, utan att afvakta hans svar; men folk, som hade mött henne, påstod att hon grät.

När Olle vardt ensam, fortsatte han önsingen af båten. Sedan detta var färdigt, satte han sig att fundera. Hvad han tänkte, har aldrig blifvit utredt; man vet endast, att han ännu samma kväll kastade loss och trots oväder och storm med fulla segel styrde ut på Vinga Sand — — —

Hans båt hittades landdrifven vid Böttö fyr, men hvar hans egen stackars kropp fick ro, därom har hafvet aldrig lämnat upplysning.

Det är ej mycket att tillägga för att fullständiga denna berättelse. Många är ha förflutit, sedan det skedde, som jag nu återgifvit.

Ute på Domsö bor Anna än, men det är ej längre den fagra, ojämförliga Anna. Det är en prövad och nedböjd kvinna. Man påstår, att hon är smått tokig. Jag vet ej hur det förhåller sig därmed, men jag vet, att man sett henne mängen kväll längst ut i hafsbyrnet ströfva af och an på stranden, liksom trodde hon, att hafvet skulle återge henne något som hon förlorat. Brunning har försvunnit från skådebanan. Sedan Olle förolyckats, vågade han ej uppehålla sig på ön, utan lämnade densamma lika fegt och tyst, som han förut öppet och skroderande tillnarrat sig Annas kärlek.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

HJALMAR BERGENDAHL.

N. J. MALMGREN.

J. G. E. von UTFALL.

ROBERT C. JOBSON.

WILHELM GADE.

A. M. LEUHUSEN.

NILS ROSENLUND. †

C. E. BOMAN. †

E. J. DAHLBERG. †

HANS EKELUND. †

FÖDELSEDAGAR. 50 år fylle den 11 oktober musikantförelaren vid Sven trångbataljon, stabstrumpetaren *Hjalmar Bergendahl*, känd i vida kretsar. Han hyllades på födelsedagen bl. a. med en animerad fest å Restaurant du Nord i Stockholm.

50 år fylle den 9 oktober grosshandlaren *N. J. Malmgren* i Malmö, ene innehafvaren af firman Larsson & Malmgren. Gästfri, hjälpsam och flärdfri, är han allmänt skattad och omtyckt samt fick äfven på femtioårsdagen röna många bevis på tillgivenhet och aktning.

65 år fylle den 22 oktober f. direktören *J. G. E. von Utfall* i Stockholm, hvilken på födelsedagen hjärtligt hyllades af sina många vänner och bekanta.

50 år fylle den 20 oktober drätselkammarens i Varberg ordförande, R. W. O., konsul *Robert C. Jobson*, hvilken i anledning af dagens betydelse var föremål för hjärtlig hyllning i olika form.

En kryk åttioåring kan man med skäl kalla inspektoren *Wilhelm Gade*, som i 48 år förvaltat det stora godset Marsvinsholm, och som den 21 okt. firade sin födelsedag i kretsens af släkt och vänner. Som bevis på den vördnadsvärde åldringens vigör kan anföras, att han i somras dagligen tog sitt kallbad.

80 år fylle den 22 oktober K. S. O. 1 kl., K. N. St. O. 1 kl., K. D. O. m. m., generalmajoren frih. *Alexander Magnus Leuhusen* i Jönköping, och uppvaktades på födelsedagen den vördade åldringen af en mängd deputationer samt fick från skilda delar af landet mottaga en rik blomsterhyllning jämte ett stort antal telegram, bref och kort med välgångsönskningar.

60 år fylle den 25 okt. publicisten dr *Axel Ståhl* i Göteborg, hvilken då var föremål för mycken uppmärksamhet. Bl. a. hyllades han af kamraterna inom prässen å en subskriberad kollation å Lorensberg.

DÖDSFALL. F. kaptenen vid topografiska kåren *Claes Erik Boman* afled den 9 okt. Han var född 1819 och var från början af 1850-talet till 1888 rektor vid Tekniska skolan i Malmö, där han i 7 år var stadsfullmäktiges ordförande. Den i sin krafts dagar dugande mannen sörjes, utom af sina närmaste, af många vänner.

Den 9 okt. afled i Stockholm kammarkmästaren hos konungen *Erik John Dahlberg*, 51 år gammal. D. var en för många känd person, i det att han för besökande tjänstgjorde som ciceron vid besendet af konungens våning. Han innehade guldmedalj för trogen tjänst och flere utländska utmärkelsetecken. Han sörjes närmast af maka och son.

Den 10 oktober afled i Lund byggmästaren därstädes *Hans Ekelund*, f. 1823. Han utöfvade i sin krafts dagar en omfattande verksamhet, innehade en mängd kommu-

nala uppdrag, såsom stadsfullmäktigeskap, ledamotskap af drätselkammaren, brandchefbefattningen m. fl., samt efterlämnar ett i allo aktadt och ärdt minne.

Å sin egendom Rosenhill vid Nyköping afled den 12 oktober f. sjökaptenen *Nils Rosenlund*, R., som var född 1831, drog sig 1883 tillbaka från sjölivet och var sedan under flere år tysk v. konsul, skeppsmaklare och hamnkapten i Nyköping och Oxelösund. Den redbare och dugande mannen sörjes i vida kretsar.

Den 12 okt. afled i Stockholm fabrikören *Anders Jönsson* i en ålder af 50 år. J. idkade en betydlig instrumentmakeriörelse och var inom sitt fack synnerligen skicklig. Han sörjes närmast af maka och barn.

Den 14 oktober afled i Mora utnämnde kyrkoherden därstädes, teol. doktorn, K. N. O. 2 kl. *Per Johan Swärd*. Den aflidne var en ovanligt begåfvad man, som genom ett sällsynt energi och duglighet arbetat sig fram till den ansedda ställning han vid sin död innehade. Han var bl. a. den förste svenske sjömansmissionären i Konstantinopel samt 1891-99 president för Augustinasynoden i Nordamerika.

Kontrollören vid k. tullverket *Laurens Conrad Wählander* afled natten till den 17 dennes i Stockholm. Den aflidne, som var en dugande ämbetsman, var född 1846 samt utnämndes 1884 till kontrollör. Han sörjes utom af släkt och vänner af den talrika kamratkretsen, inom hvilken han var mycket ömtyckt.

I Mariestad afled den 20 okt. f. lste provinsialläkaren därstädes, R. W. O., *Axel Abraham Sjöberg*, f. 1829. S. som var en synnerligen skicklig och ömtyckt läkare, innehade jämväl flere allmänna och enskilda förtroendeuppdrag. Så var han bl. a. stadsfullmäktig och regeringens ombud i Moln-Mariestad-Kinneulle järnvägar.

Den 20 okt. afled i huvudstaden kassören i medicinalstyrelsen, vice häradshöfdingen *Tor Bernhard André*. A. föddes i Bro på Gottland 1819, blef student 1867, vice häradshöfding 1879 och 1882 kassör i medicinalstyrelsen. Den dugande mannen sörjes utom af system af en stor vänkrets.

Den 22 oktober afled i Jönköping f. d. hofrättsrådet i Göta hofrätt K. N. O. 2 kl. *Birger Johan Hesse* f. 1826. Den framstående och skicklige ämbetsmannen sörjes närmast af barn och maka.

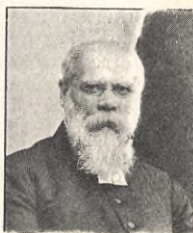
I en ålder af blott 33 år afled den 23 oktober godsägaren *Alfred Bexell* äldste son till den bekante riksdagsmannen A. Bexell å Kullagården. Den aflidne var en god hustru samt en i öfrigt sympatisk person, hvilkens öppna och flärdria väsen gjorde honom ömtyckt af alla.

AXEL STAHL.

ANDERS JÖNSSON. †

PER JOHAN SWÄRD. †

L. C. WAHLANDER. †

A. A. SJÖBERG. †

T. B. ANDRÉE. †

B. J. HESSE. †

ALFRED BEXELL. †